Przygotowania UE do przyszłego rozszerzenia

Posted on 7 października, 2026

Przygotowania UE do przyszłego rozszerzenia

6 października 2026 Komisja Europejska przyjęła pakiet dokumentów dotyczący przeglądów polityk UE przed rozszerzeniem, określający kierunki polityki i działania niezbędne do przygotowania Unii do przyszłych rozszerzeń.

Każde kolejne rozszerzenie UE wymaga przygotowań i spełniania szeregu warunków nie tylko po stronie krajów kandydujących, ale także po stronie UE, która musi być zdolna do przyjęcia nowych członków pod względem instytucjonalnym, budżetowym, administracyjnym, etc. Dodatkowo, w świetle niedawnych doświadczeń, istotne jest także zabezpieczenie poszanowania wartości UE zasad praworządności.

Proponowane środki mają przygotować zarządzanie, politykę i budżet Unii na rozszerzenie, a jednocześnie wzmacniają ochronę wartości Unii i praworządności.

W zaproponowanym pakiecie Komisja przedstawia dogłębną ocenę polityki UE w świetle zbliżających się rozszerzeń. Określono w nim, w jaki sposób można wykorzystać istniejące ramy traktatowe i przyszłe traktaty akcesyjne do przygotowania Unii do przyjęcia kolejnych członków.

Zaproponowano w nim również zestaw zabezpieczeń dla przyszłych traktatów akcesyjnych, w tym silniejsze zabezpieczenia sektorowe i **nową instytucjonalną klauzulę ochronną, aby zapewnić stałe wypełnianie po przystąpieniu zobowiązań podjętych w trakcie negocjacji akcesyjnych.**

Pakiet wzmacnia również proces stopniowej integracji poprzez uczynienie go bardziej spójnym, uporządkowanym i przewidywalnym. Ten wzmocniony proces będzie dodatkowo wspierał kraje kandydujące w przygotowaniu się do członkostwa poprzez wcześniejsze uczestnictwo w wybranych politykach Unii, pod warunkiem spełnienia określonych warunków.

Może to przyczynić się do budowania zdolności administracyjnych, zwiększenia gotowości do przystąpienia oraz przynieść wymierne korzyści obywatelom i przedsiębiorstwom zarówno w UE, jak i w krajach objętych procesem rozszerzenia przed przystąpieniem do UE. **Uczestnictwo pozostałoby oparte na osiągnięciach, warunkowe i odwracalne oraz zależałoby od gotowości politycznej i strategicznego dostosowania.**

Pakiet zostanie uwzględniony w strategicznej dyskusji między państwami członkowskimi na temat rozszerzenia i reform, w tym na październikowym posiedzeniu Rady Europejskiej. Będzie on ukierunkowywał prace z Parlamentem Europejskim i Radą nad dostosowaniami instytucjonalnymi i operacyjnymi niezbędnymi do przystąpienia w przyszłości.

Dostosowanie polityki na rzecz szerszej Unii

Przedstawione przeglądy polityki pokazują, że Unia może przyjąć większe członkostwo w istniejących ramach traktatowych i traktatach akcesyjnych. We wszystkich obszarach polityki zdolności administracyjne i wdrażanie są najbardziej powtarzającymi się wymogami, zarówno w UE, jak i w krajach objętych procesem rozszerzenia. Umiejętności, zdolności regulacyjne i nadzorcze, systemy interoperacyjne i współpraca między administracjami muszą i będą wzmacniane przed przystąpieniem.

Jeśli chodzi o ustalenia budżetowe, w przeglądach polityki podkreślono, że w budżecie Unii można uwzględnić nowe państwa członkowskie, a jednocześnie nadal finansować istniejące priorytety Unii. Zgodnie z wnioskiem dotyczącym kolejnych wieloletnich ram finansowych na lata 2028–2034 kandydaci byliby finansowani w ramach programu „Globalny wymiar Europy” przed przystąpieniem; w momencie przystąpienia przekształciłoby się to w plany partnerstwa krajowego i regionalnego nowego państwa członkowskiego, z dodatkowym finansowaniem na rzecz spójności, rolnictwa, spraw wewnętrznych i Interreg.

W przypadku Ukrainy, biorąc pod uwagę skalę, strukturę i bardzo wysoką wydajność jej sektora rolnego, ukierunkowane ustalenia powinny znacznie ograniczyć wsparcie finansowe i dostęp do rynku dla wrażliwych produktów rolnych, a jednocześnie pomóc Ukrainie odzyskać dostęp do tradycyjnych rynków eksportowych państw trzecich.

Wzmocnienie zarządzania na rzecz większej Unii

W obecnej sytuacji geopolitycznej UE musi dostosować swoje zarządzanie, aby proces decyzyjny był szybszy i skuteczniejszy. Wykorzystując w pełni możliwości wynikające z Traktatów, Unia może wzmocnić swoją zdolność do działania, przygotować się na przyszłych członków i lepiej przygotować się na przyszłość.

Komisja proponuje również zbadanie wraz z Parlamentem Europejskim i Radą skuteczniejszego postępowania z procedurami określonymi w art. 7, w tym ewentualnych ram czasowych. Roczne sprawozdania na temat rozszerzenia i praworządności będą nadal służyć jako główne narzędzia monitorowania, przy czym te ostatnie zostaną rozszerzone na inne kraje kandydujące w miarę ich gotowości.

Stopniowa integracja krajów kandydujących z UE

Ściślejsza integracja powinna przynieść wymierne korzyści obywatelom i przedsiębiorstwom zarówno w UE, jak i w krajach kandydujących. Komisja sporządzi mapę istniejących instrumentów stopniowej integracji i określi możliwości pogłębienia integracji w strategicznych sektorach, takich jak energetyka, transport, technologie cyfrowe i obronność.

Zabezpieczenia sektorowe i instytucjonalne

Jak zapowiedziano w komunikacie w sprawie polityki rozszerzenia UE z 2025 r., przyszłe traktaty akcesyjne powinny zawierać silniejsze zabezpieczenia przed poważnym regresem zobowiązań podjętych podczas negocjacji akcesyjnych. Komisja proponuje wspólne ramy tych zabezpieczeń. Przyszłe traktaty akcesyjne wzmocniłyby istniejące zabezpieczenia sektorowe i wprowadziłyby nowe zabezpieczenia instytucjonalne. W szczególności okres, w którym można uruchomić zabezpieczenia w obszarach takich jak gospodarka, rynek wewnętrzny oraz wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne, zostałby znacznie wydłużony po przystąpieniu.

Specjalne zabezpieczenie instytucjonalne dotyczyłoby poważnych naruszeń wartości określonych w art. 2 TUE i zasady lojalnej współpracy. W najpoważniejszych przypadkach środki mogłyby obejmować zawieszenie prawa głosu w Radzie. **W razie potrzeby można również stosować rozwiązania przejściowe, w tym w odniesieniu do swobodnego przepływu pracowników i usług, rolnictwa, produktów wrażliwych, finansowania i uczestnictwa we wspólnych**

systemach. Przez ograniczony okres nowe państwo członkowskie mogłoby również zobowiązać się do nieblokowania przyszłych rozszerzeń z powodu sporów dwustronnych.

Źródło i więcej informacji tutaj oraz tu.